

5.4 Kommunalområde oppvekst

Samletabell foreslåtte rammeendringer fra budsjett 2009 til budsjett 2010

Virksomhet/virksomhetsområde	Konsekvensjusteringer	Volumvekst/ annen rammeendring/ statsbudsjettet	Innsparing/ effektiviser./ inntektsøkn.	Sum rammeendring B 2009-B 2010
Pedagogisk psykologisk tjeneste	0	600	0	600
Grunnskolene	3 649	6 597	-9 120	1 126
Voksenopplæringen	0	780	-480	300
Barnehageseksjonen	1 800	-4 600	-2 830	-5 630
Sum kommunalområde oppvekst	5 449	3 377	-12 430	-3 604

I tillegg blir det gitt kompensasjon for lønnsoppgjør

Overordnede kommentarer til budsjettforslaget

Pedagogisk psykologisk tjeneste

Det har de seinere år vært en økning i antallet barn/elver som blir henvist til utredning. Ventetida for sakkyndig utredning og rapport for levering til grunnskolene er dermed økt. Ut ifra dette vil det være behov for å styrke pedagogisk psykologisk tjeneste med en fagstilling. (Jf. forvaltningsloven § 27 tredje ledd. Kravet om at saken skal behandles "innen rimelig tid" innebærer blant annet at pedagogisk psykologisk tjenesten eller skoleeier ikke kan operere med ventelister for utredning av en elevs mulige behov for spesialundervisning. Veilederen, utgitt nylig av departementet, påpeker at økonomiske og kapasitetsmessige forhold ikke er en legitim grunn for at det tar lang tid til å utarbeide en sakkyndig vurdering.)

Grunnskolene

Sum rammeendring for grunnskolene er nærmest lik null, men i dette forslaget ligger det økte utgifter pga. økt aktivitet. Dette gjelder økt timetall til fysisk aktivitet og styrking av norsk og matematikk, kompetanseplan for grunnskolen, oppretting av forsterket avdeling ved Vevelstadåsen skole, oppretting av mottaksklasser og økning i spesialpedagogiske behov.

Kuttene som er foreslått, vil i særlig grad redusere personalinnsatsen, i det over 90 % av budsjettet er knyttet til personalkostnader. De foreslåtte kuttene vil medføre at lærerne må ha flere elever på gruppa. Dette vil ramme de praktisk – estetiske fag, som både rom - utstys- og bemanningsmessig vanskelig kan gjennomføres med flere enn 15 elever per gruppe ("halv klasse"). Hver enkelt elev har særegne forutsetninger og behov. Dette søkes løst så langt budsjettet tillater gjennom tilpasset opplæring, bl.a. ved varierende gruppestørrelse og spesialtilpassete kurs i liten gruppe over noen uker for eksempel i lesning, matematikk, engelsk m.v. Kursene er for elever som strever, og kan på en effektiv måte få elevene opp på et høyere nivå, og dermed forhindre behov for kostnadskrevenne spesialundervisning. Ressurser til tilpasset opplæring i mindre grupper kan også brukes som en stimulans til evnerike og/eller spesielt flittige elever. Med de foreslåtte kuttene vil slike systemtiltak bli kraftig redusert. De øvrige kuttene er fordelt på en rekke poster knyttet til undervisningsmateriell, data-programmer og utstyr mv.

Voksenopplæringen

Det øremerkede statstilskuddet til voksenopplæringa faller bort fra 01.10.2010, og tilsvarende beløp må erstattes ved å bli lagt inn i budsjettet for voksenopplæringa med delårsvirkning fra 2010. Det er en økning i antall enslige mindreårige under 18 år i Grunnskoletilbudet til flyktninger og innvandrere, som følge av at kommunestyret har imøtekommet UDIs forespørsel.

Kommunalområde oppvekst

Barnehagene

Det ble i våres vedtatt å øke overføringene til de private barnehagene utover det som sentrale retningslinjer tilsier for å sikre økonomisk likebehandling. Bakgrunnen for dette er at de mindre, private barnehagen ikke driver like effektivt som de kommunale, og at en mer-overføring ble ansett sterkt ønskelig for å sikre driften. Satellittene ble opprettet i påvente av bygging av store, kostnadseffektive barnehager. Når to nye barnehager nå skal bygges i 2010, vil det være både ønskelig og mulig å nedlegge de nevnte satellittene. Gjedsjø barnehage er relativt liten, og det anses som forvarlig å redusere styrerstillingen.

Forslag til volumvekst/annen rammeendring for 2010 – 2013

Tiltak (i 1 000 kr)	2010	2011	2012	2013
<i>Volumvekst/rammeendring</i>				
Pedagogisk psykologisk tjeneste	600	600	600	600
Grunnskolene, økt behov for spesialundervisning	3 577	3 577	3 577	3 577
Grunnskolene, mottaksklasse	1 790	1 790	1 790	1 790
Voksenopplæringen, bortfall av statstilskudd fra 01.10.2010	480	1 160	1 160	1 160
Voksenopplæringen, økning i mottak av enslige mindreårige flyktninger og innvandrere	300	700	700	700
<i>Virkning av statsbudsjettet</i>				
Økning 1 undervisningstime per uke fra høsten 2010	230	230	230	230
Leksehjelp 1. - 4. trinn 8 timer per uke fra høsten 2010	1 000	1 000	1 000	1 000
Prisjustering av øremerkede tilskudd barnehager og kompensasjon som følge av nominell videreføring av foreldrebetalingen.	-4 600	-4 600	-4 600	-4 600
Sum volumvekst/rammeøkning:	3 377	4 457	4 457	4 457

Kommentarer til volumvekst/rammeendring

Pedagogisk psykologisk tjeneste.

Det har de seinere år vært en økning i antallet barn/elver som blir henvist til utredning. Ut ifra dette vil det være behov for å styrke pedagogisk psykologisk tjeneste med en fagstilling. Dette vil også kunne gjøre tjenesten i stand til å nå målsetning på 3 måneders ventetid for oppstart av vårt arbeid. Pedagogisk psykologisk tjeneste vil da også ha bedre kapasitet med tanke på å reutrede / revurderer behov for spesialpedagogiske tiltak, og dette vil kunne være med på å redusere behovet for spesialundervisning som per i dag er relativt høyt i kommunen.

Grunnskole

- Økt behov for spesialundervisning. Det er ikke blitt gitt økte ressurser til spesialundervisning siden ØP 2005-2008. Antall tildelte lærertimer til spesialundervisning i denne perioden har økt fra 1 317 timer til 1 443 timer. Assistenttimer har økt fra 833 timer til 1 005 timer. Ut fra pris per lærertimer/assistenttimer utgjør dette ca. 4 mill kroner. Kostra tall viser også at Ski har hatt en økning når det gjelder andel elver som får spesialundervisning fra 5,7 % i 2006 til 6,8 % i 2008. Dette har disse årene blitt finansiert gjennom reduksjon i midler til ordinær undervisning. Virksomhetene foreslår en innsparing på kr 423.000 når det gjelder spesialundervisning og netto rammeendring innenfor dette området blir derfor 3,577 mill. kroner.
- *Mottaksklasse.* Viser til sak i kommunestyret 17. juni 2009 der det ble vedtatt at det skulle opprettes mottaksklasse i Ski kommune fra høsten 2009. Tiltaket er for 2009 finansiert ved hjelp av integreringstilskudd som kommunen får fra staten.

Kommunalområde oppvekst

Voksenopplæringen

- Statsstøtten til opplæring av flyktninger gjennom overgangsordningen bortfaller helt fra 01.10.2010. Ordningen skal kompenseres gjennom spesielt og generelt tilskudd til kommunen for mottak av flyktninger.
- Økning i mottak av enslige mindreårige flyktninger i Ski kommune som skal gis et opplæringstilbud.

Virkning av statsbudsjettet:

- Undervisningstilbudet utvides fra høsten 2010 med 1 time per uke fordelt på 1. – 7.trinn for å sikre bedre læring og utvikle grunnleggende ferdigheter.
- For å bidra til bedre læring gjennom tidlig innsats, vil regjeringen fra høsten 2010 innføre et tilbud om 8 timer leksehjelp per uke, fordelt på 1. – 4.trinn.
- Prisjustering av øremerkede statlige driftstilskudd til drift av barnehager og kompensasjon for barnehagenes inntektstbortfall, som følge av nominell videreføring av maksprisen for foreldrebetalingen på 2009-nivå, er regulert med kommunal deflator (3,1 %).

Forslag til innsparinger for 2010 – 2013

Tiltak (i 1 000 kr)	2010	2011	2012	2013
<i>Omstilling/nedskjæring::</i>				
<u>Grunnskole</u>				
Grupesammenslåing	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Systemtiltak	-2 050	-2 050	-2 050	-2 050
Pedagogiske styrkingstiltak i praktisk/estetiske fag	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Driftsmidler	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Vikarbudsjet	-140	-140	-140	-140
Fysisk aktivitet	-80	-80	-80	-80
Utdanningsvalg på ungdomstrinnet	-220	-220	-220	-220
Skolebibliotek ved Ski u.skole og Haugjordet u.skole	-250	-250	-250	-250
Systemansvarlig IKT ved en skole - 25 % stilling	-140	-140	-140	-140
Verkstedveien skole, reduksjon driftsmidler	-20	-20	-20	-20
<u>Barnehager:</u>				
Reversere sak ang. tilskudd private barnehager	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Legge ned plasser og gjøre om småbarnsavdeling til storbarnsavdeling.	-430	-1 020	-1 020	-1 020
Redusere styrerstilling Gjedsjø bhg. 50 % stilling	-270	-270	-270	-270
Redusere administrasjon barnehagektr. 50 % stilling	-270	-270	-270	-270
<i>Økt brukerbetaling/økte inntekter:</i>				
Skolefritidsordningen, økning i pris med kr 100 per mnd.	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Verkstedvegen skole, økt antall gjesteelever	-120	-120	-120	-120
Barnehager, øke inntekter ved å ta inn flere barn der det er mulig	-360	-870	-870	-870
Voksenopplæringen, økning i antall elever	-480	-1 160	-1 160	-1 160
Sum innsparing:	-12 430	-14 210	-14 210	-14 210

Kommentar til innsparingsforslag:

Grunnskole

- *Grupesammenslåing.* Noen skoler foreslår å slå sammen grupper slik at en får maks antall (28) elever i gruppen. Dette vil også gjøres på 1.trinn der en har mer behov for tett oppfølging av voksne. Dette vil medføre betydelig lavere kvalitet på opplæringen og da spesielt for de yngste der størrelsen på elevgruppen er avgjørende i forhold til elevenes læringsutbytte.

Kommunalområde oppvekst

En skole foreslår å slå sammen to klasser på fire trinn to timer i uka. Gruppene vil være på fra 36 til 43 elever og klasserommene ved skolen er på 49 til 60 kvadratmeter.

- *Reduksjon systemtiltak.* Systemtiltak er et tilbud for elever i "gråsonen" som ikke har fått tildelt ekstra midler, men som trenger tilrettelagt opplæring på enkelte områder. Systemtiltakstimer er undervisning som blant annet benyttes til kurs og grupper etter at systematisk kartlegging er gjennomført. Tiltakene ivaretar elevenes behov for tilpasset opplæring og brukes til leseveiledning, kurs i matematikk og engelsk. Timene skal virke forebyggende og redusere omfanget på søknader til PPT. Et sentralt mål for skolene i Ski er å redusere prosenten av elever som får spesialundervisning. En reduksjon av ressurser til systemtiltak, vil ytterligere gjøre det vanskelig å gjennomføre prinsippet om likeverdig opplæring for alle.
- *Reduksjon i pedagogiske styrkingstiltak i praktisk/estetiske fag, musikk, naturfag og svømming.* Timene brukes til gruppedeling i kunst og håndverk, mat og helse, musikk og naturfag. Spesialrom som heimkunnskap, sløyd og tekstil er utstyrt til grupper på 15 elever. Denne typen praktisk undervisning kan derfor ikke gjennomføres i full klasse og fagene blir mer teoretiske enn det læreplanens mål for faget tilsier. Elevene får ikke anledning til å lære å spille et instrument slik læreplanen sier. Reduksjonen kan også gå ut over svømmeundervisningen.
- *Reduksjon driftsmidler.* Skjære ned på driftsmidler til lærebøker, læremidler, inventar, ekskursions, data og annet skolemateriell. Dette vil gå ut over arbeidet med tilpasset opplæring, og det vil bli enda vanskeligere å oppdatere datapark og annet materiell og utstyr. Kutt i midlene til kurs og opplæring.
- *Reduksjon i vikarbudsjetten* Dette vil medføre at en må slå sammen klasser i større grad ved korttidsfravær. Dette vil bety at timene vil kunne få mer preg av tilsyn, på bekostning av opplæring. Dette vil igjen føre til et dårligere læringsutbytte. I tillegg vil øke slitasjen på lærerne, noe som igjen kan føre til økt sykefravær, og vil vanskeliggjøre kommunens mål om å redusere sykefraværstatistikken.
- *Fysisk aktivitet.* To skoler foreslår denne innsparingen. Å kutte fysisk aktivitet vil ikke gå ut over elevenes ordinære undervisning. Skolen har et variert ute - område som innbyr til fysisk aktivitet allerede. Tildelte midler til fysisk aktivitet står ikke i forhold til de faktiske kostnadene for dette tilbudet.
- *Utdanningsvalg på ungdomstrinnet.* Færre grupper i utdanningsvalg. Elevene får ikke anledning til å prøve ut praktiske studieretninger. Bryter med læreplanen.
- *Skolebibliotek ved Ski ungdomsskole og Haugjordet ungdomsskole.* Kutte timer til skolebiblioteket betyr dårligere tilbud til elevene når det gjelder satsingsområdet lesing. Verdien i skolebiblioteket vil forfalle fortere.
- *Systemansvarlig IKT ved en skole.* Ressursen til IKT - systemansvarlig har vært en 50 % stilling, reduksjon med 25 % medfører lengre reaksjonstid når feil oppstår.
- *Verkstedvegen skole, reduksjon driftsmidler.* Reduksjon i Verkstedvegen skoles budsjett for turer og ekskursions vil redusere mulighetene for praksisnær læring av fag og sosial kompetanse for elevgruppen.

Barnehager:

- Reduksjon av tilskudd til små private barnehager kan føre til at de går konkurs. Ski kommune kan da få mangel på barnehageplasser. Det er vedtak om å bygge to nye barnehager, én i Ski tettsted og én på Langhus, som kan dekke behovet for disse plassene etter hvert.
- Legge ned plasser og gjøre om småbarnsavdeling til storbarnsavdeling. Dette gjelder:
  - 15 plasser, satellitt Bølerkollen. Er ledig kapasitet i andre barnehager. Barna kan overføres fra august 2010.
  - 7 plasser, satellitt Lykkeliten. Er ledig kapasitet i andre barnehager. Barna kan overføres fra august 2010, men ikke i det området de ønsker.

Kommunalområde oppvekst

- Gjøre om småbarnsavdeling til storbarnsavdeling ved Øvre Hebekk barnehage. I dette området er det for få søkere til å fylle opp med barn under 3 år. Dette kan endre seg, men i dag er det mer behov for småbarnsplasser. Kan også være aktuelt å lage en avdeling 2-4 år, men da vil innsparingen bli mindre.
- Redusere styrerstilling Gjedsjø barnehage (50 % stilling). Vil føre til at Gjedsjø barnehage legges som en satellitt til annen barnehage, som gir større utfordringer for den styreren som blir ansvarlig for denne barnehagen, samt at nærheten til leder blir dårligere.
- Redusere administrasjonen på barnehagekontoret med 50 % stilling. Reduksjonen vil gi dårligere oppfølging og veiledning av kommunale og private barnehager, herunder lenger saksbehandlingstid og redusert aktivitet i tverrfaglige fora. Diverse oppgaver vil ikke kunne følges opp jevnlig.

Økte inntekter:

- Økning i prisene for skolefritidsordningen med kr 100 per måned fra kr 2 180 til kr 2 280 for hel plass. Dette vil gi en merinntekt på 1 mill. kroner.
- Verkstedvegen skole. Salg av ekstra elevplass til annen kommune.
- Voksenopplæringen regner med å dekke inn hele sin innsparing gjennom økt tilskudd fra NAV og nabokommuner pga. sterk økning i antallet elever på introduksjonsordning og økning av tallet på gjesteelever.
- Barnehagene vil ta inn flere barn der det er mulig. Dette forutsetter at satellitter blir nedlagt og vil derfor ikke kunne settes i verk før 01.08.10. Konsekvensen er flere barn per voksen.